

3. Дейвид Г. Порядковье статистики. Москва, 1979. 336 с.
4. Trishch R., Sichinava A., Bartoš V., Stasiukynas A., Schieg M. Comparative assessment of economic development in the countries of the European union. *Journal of Business Economics and Management*. 2023. № 24(1). P. 20-36.
5. Trishch R., Nechuviter O., Hrinchenko H., Bubela T., Riabchykov M., Pandova I. Assessment of safety risks using qualimetric methods. *MM Science Journal*, October 2023. P. 6668-6674.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОПЕРАЦІЙНОГО АУДИТУ ВИТРАТ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ

Кирильєва Л.О., кандидат економічних наук, доцент,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0793-5912>

Стратегія розвитку суб'єктів господарювання промислового сектору передбачає організацію управлінського обліку витрат відповідно до його принципів та функцій, реалізація яких сприяє формуванню інформаційно-аналітичного сервісу управління підприємством. Базовою складовою інформаційного сервісу в умовах трансформації економіки стає внутрішній операційний аудит бізнес-процесів, за якими виникають широкий спектр витрат, зокрема пов'язаних зі збутом продукції на сучасних промислових ринках.

Значимо, що «цільова спрямованість операційного аудиту витрат полягає в тому, щоб зібрати достатні та прийнятні докази для формування думки аудитора стосовно достовірності, об'єктивності та законності відображення в управлінському обліку та звітності витрат, встановити дотримання підприємством чинної законодавчої бази та підготувати конструктивні рекомендації щодо оптимізації витрат» [1]. Саме операційний аудит дозволить встановити достовірність операцій, що призвели до визнання витрат збутової діяльності в обліковій системі підприємств з метою їх регулювання.

Операційний аудит витрат збутової діяльності повинен бути орієнтований не тільки на контролі організації управлінського обліку витрат, що пов'язані з утриманням персоналу відділу збуту, відновлення необоротних активів, отриманням послуг від сторонніх організацій, а також у здійсненні моніторингу правомірності визнання в обліку таких

витрат як: на дослідження ринку B2B; на створення рекламних продуктів та підтримку гудвілу організаційної структури; на інтелектуалізацію процесу логістики; створення маркетингових активів тощо. Виходячи з пропозиції науковців стосовно того, що «для обліку витрат на збут у складі синтетичного рахунку доцільно відкривати рахунок 93 «Маркетингові і збутові витрати» та субрахунки до нього» [2], необхідно в ході проведення операційного аудиту зосередити увагу на перевірці облікової складової інформаційно-аналітичного сервісу управління діяльністю підприємством в частині як первинних документів, так і облікових реєстрів, а саме: правильності оформлення первинних документів та організації документообороту; правочинності включення витрат до складу витрат збутової діяльності та їх відображення в обліку; відповідності даних про витрати за сумами та датами виникнення в процесі виконання операцій збутової діяльності. Саме бухгалтерські документи, управлінські відомості та форми управлінської звітності формують масив внутрішніх аудиторських доказів та є підґрунтям для підтвердження достовірності інформації, підготовки рекомендацій щодо оптимізації витрат та управління збутовими ризиками.

З урахуванням плану та програми операційного аудиту витрат збутової діяльності необхідно здійснювати контроль витрат за центрами відповідальності, зокрема за складами та каналами збуту промислової продукції, а також контроль виконання бюджету витрат та причини виникнення несприятливих відхилень.

Таким чином, здійснення операційного аудиту витрат збутової діяльності дозволить забезпечити керівників підприємств ґрунтовними висновками та рекомендаціями щодо підвищення ефективності збутової діяльності, досягнення таргет-показників, недопущення втрат, а також можливості синхронізації бізнес-процесів промислового підприємства.

Література:

1. Янчева Л.М., Янчев А.В., Кирильєва Л.О., Шеховцова Д.Д. Облік та аудит витрат підприємств ресторанного господарства: управлінський аспект: монографія; Х. : Видавець Іванченко І.С., 2017. 262 с.
2. Наумова Т.А., Акімова Н.С., Топоркова О.В. Організація обліку маркетингових витрат. *Приазовський економічний вісник*. 2020. Вип. 6 (23). С. 256-261.